

Innst. O. nr. 46

(2003-2004)

Innstilling til Odelstinget frå næringskomiteen

Ot.prp. nr. 4 (2003-2004)

Innstilling frå næringskomiteen om lov om endringer i lov om visse sider av elektronisk handel og andre informasjonssamfunnstjenester (ehandelsloven)

Til Odelstinget

1. SAMANDRAG

1.1 Hovedinnholdet i proposisjonen

Ehandelsloven trådte i kraft 1. juli 2003 og gjennomfører "direktivet om elektronisk handel" unntatt bestemmelsene om tjenesteytende mellommanns ansvarsfrihet regulert i artiklene 12 til 15. Lovforslaget i denne proposisjonen gjennomfører disse artiklene ved forslag til en endringslov til ehandelsloven.

Bestemmelsene i artiklene 12 til 15 omhandler mellommenn som overfører eller gir tilgang til informasjon over et elektronisk kommunikasjonsnett eller lagrer annen persons informasjon. Dersom mellommennene følger de krav som lovforslaget stiller, vil de ikke kunne stilles til ansvar for å ha overført, gitt tilgang til eller lagret annen persons ulovlige informasjon eller gjøres ansvarlige for medvirkning til ulovlig virksomhet ved lagring av annens informasjon. Ansvarsfriheten dekker både strafferettslig og erstatningsrettslig ansvar. Selv om en mellommann ikke vernes fra ansvar etter lovforslagets bestemmelser, er det ikke noen automatikk i at mellommannen dermed kan ilegges ansvar. Hvorvidt mellommannen kan gjøres ansvarlig må vurderes ut fra annet regelverk, f.eks. straffeloven og åndsverksloven.

Direktivets regler om ansvarsfrihet for mellommenn er minimumsregler. Det er altså mulig, ved den nasjonale gjennomføringen, å gi større ansvarsfrihet enn det som følger av direktivet. Departementet har i

utgangspunktet ikke tatt i bruk denne muligheten. Artiklene 12 (ren videreføring), 13 (mellomlagring) og 15 (overvåkning) er gjennomført tilnærmet ordrett i lovforslaget. Ved gjennomføringen av artikkel 14 (vertstjenester) er det blitt foretatt nasjonale tilpasninger, men de rettslige hensyn som ligger bak artikkelens krav reflekteres i lovforslaget.

Sverige, Finland og Danmark har også gjennomført ansvarsfrihetsbestemmelsene for ren videreføring og mellomlagring tilnærmet ordrett fra direktivet.

1.2 Bakgrunnen for lovforslaget

I mars 2001 sendte Nærings- og handelsdepartementet et forslag til gjennomføring av direktivet om elektronisk handel på alminnelig høring. Gjennomføringen av ansvarsfrihetsbestemmelsene for ren videreføring, mellomlagring og overvåkning var tilnærmet ordrett etter direktivet. I forhold til lagring ble det presentert forskjellige alternativer, men med det felles utgangspunkt at en nettvert kun i forhold til opphavsrettslig materiale, rasisme og barnepornografi var nødt til selv å vurdere informasjonens lovlighet. Ellers var det tilstrekkelig at nettverten stanset tilgangen til materialet i tråd med avgjørelse fra domstol mv. eller etter mottatt melding etter et system om varsel og fjern. Systemet om varsel og fjern er tatt ut av dette forslaget.

I hovedsak ga høringsinstansene sin tilslutning til lovforslaget vedrørende gjennomføringen av ansvarsfrihetsbestemmelsene for ren videreføring, mellomlagring og overvåking. Høringsinstansene var imidlertid uenige i hvordan bestemmelsene om ansvarsfrihet for nettverter skulle gjennomføres. Basert på høringsuttalelsene meldte departementet et lovforslag om gjennomføring av direktivet til EFTAs overvåkningsorgan i november 2001. Departementet mottok ingen kommentarer fra EFTAs overvåknings-

organ, og kun noen mindre innspill fra EU-kommisjonen.

I det videre arbeidet med gjennomføringen av direktivet ønsket Regjeringen å sende ut et revidert forslag til gjennomføring av ansvarsfrihetsbestemmelsene. Utgangspunktet for ønsket om en slik revisjon var at det ville virke støtende på den alminnelige rettsbevissthet om en nettvært kunne fritas fra ansvar for medvirkning til spredning av ulovlig informasjon kun på det grunnlag at en domstol ikke hadde fastslått informasjonens ulovlighet. Departementet sendte 8. juli 2002 et revidert forslag på alminnelig høring. Dette innholdt et lovforslag som var tilnærmet ordrett i forhold til direktivet og var således en innsnevring av ansvarsfriheten for nettværter i forhold til det opprinnelige forslaget.

Det nye gjennomføringsforslaget til artiklene 12 til 15 ble sendt på ny EØS-høring. Etter å ha mottatt svar fra alle høringsinstanser i februar 2003, sendte departementet en ny melding til ESA 18. mai 2003 med en stillingsplikt på 3 måneder. Departementet har ikke mottatt noen kommentarer i tilknytning til denne EØS-høringen.

1.3 Ansvarsfrihet for overførings- og tilgangstjenester

I høringsnotatet 23. mars 2003 om ansvarsfrihet, foreslo departementet å gjennomføre artikkel 12 tilnærmet ordrett. Den som tilbyr overførings- og tilgangstjenester etter § 16 er sannsynligvis allerede i dag fritatt for ansvar for den informasjon som de kun overfører. Å gjennomføre ansvarsfriheten i direktivet i norsk rett vil neppe være en forandring i forhold til gjeldende rett. Imidlertid vil en slik bestemmelse klarlegge dette forhold, og således være nyttig for alle som tilbyr disse typer av tjenester. En tjenesteyter som tilbyr slike overførings- og tilgangstjenester etter § 16 skal være ansvarsfri uavhengig av om han har kunnskap om at han formidler ulovlig informasjon eller ikke.

En tjenesteyter som kun foretar nødvendige endringer som følge av bruk av annet format enn det format som opprinnelig er brukt for den overførte informasjonen, har ikke endret informasjonen som overføres. Dersom tjenesteyteren legger til egen informasjon eller fjerner deler av den opprinnelige informasjonen ved en konvertering til et annet format, vil det imidlertid kunne tenkes at tjenesteyteren faller utenfor bestemmelsens område for ansvarsfrihet.

I lovforslagets § 16 annet ledd fremgår det at overføring som nevnt i første ledd også omfatter visse former for mellomlagring. Et vilkår for dette er at lagringen ikke varer lenger enn nødvendig. En mellomlagring vil typisk omfattes av § 16 dersom mellomlagringen skjer i påvente av tilgjengelig overføringskapasitet. En nærmere tidsangivelse for lagrin-

gen er det etter departementets oppfatning ikke mulig å angi.

Noen av høringsinstansene har etterlyst en avklaring av ansvarsfrihetsbestemmelsen i lovforslaget i forhold til opphavsrettsdirektivet (også kalt INFO-SOC-direktivet). Opphavsrettsdirektivet inkluderer i eneretten all eksemplarframstilling, enten den er varig eller midlertidig. Direktivet gjør imidlertid unntak fra eneretten for visse midlertidige kopier. Etter departementets oppfatning foreligger det ikke noen motsetning mellom opphavsrettsdirektivet og ehandelsdirektivet på dette punkt.

1.4 Ansvarsfrihet for mellomlagring (caching)

For at en tjenesteyter skal omfattes av ansvarsfrihetsbestemmelsene må mellomlagringen av annens informasjon være automatisk, mellomliggende og midlertidig, og utelukkende i den hensikt å gjøre overføring av informasjonen til andre tjenestemottakere på disses anmodning mer effektiv. I tillegg må tjenesteyteren oppfylle kravene i lovforslaget § 17 første ledd bokstavene a til d og overholde handleplikten i andre ledd. En tjenesteyter må oppfylle alle kravene for å omfattes av ansvarsfrihetsbestemmelsen.

Et sentralt krav er at informasjonen kun lagres midlertidig. Kravet forsterkes ved at tjenesteyteren i tillegg må overholde alminnelige godtatte regler for ajourføring av informasjonen. Tjenesteyter skal videre "uten ugrunnet opphold" fjerne eller stanse tilgang til det lagrede materialet når han har fått kunnskap om at informasjonen er rettsstridig, blitt fjernet eller tilgangen til den er stanset.

Departementet antar at også avgjørelser både fra stater som faller inn under og stater som ikke omfattes av Luganokonvensjonen kan ha virkning for tjenesteyterens ansvarsposisjon. Etter departementets oppfatning er det tjenesteyterens kunnskap om avgjørelsen som er det sentrale vurderingstemaet. En tjenesteyter kan miste sin ansvarsfrihet dersom informasjonen dommen tar stilling til, klart vil være rettsstridig også etter norsk rett. Etter departementets oppfatning vil dette også være tilfellet for en utenlandsk straffedom.

Departementet ser videre at det kan være aktuelt å åpne for at også andre enn domstolers eller offentlige myndigheters avgjørelser skal kunne føre til at tjenesteyteren må fjerne ulovlig informasjon. På bakgrunn av dette innføres det hjemmel for departementet til å i forskrift utpeke organ som kan treffe avgjørelser som fører til at tjenesteyteren må fjerne den aktuelle informasjonen.

For at tjenesteyteren skal kunne miste ansvarsfriheten etter § 17 må han opplyses om hvilken informasjon som er pålagt fjernet eller sperret, og hvor denne informasjonen er lagret, med nødvendige til-

leggsopplysninger. Tjenesteyter fritas fra å undersøke opplysninger som virker helt grunnløse og lite seriøse. Etter departementets vurdering er det heller ikke behov for å underrette tjenestemottaker når innholdet fjernes. Kravet om å fjerne eller sperre tilgangen til informasjonen er kun koblet til dom mv. eller underretning om at det "opprinnelige" materialet er blitt fjernet/stanset. Dette betyr at en tilbyder av mellomlagringstjenester fortsatt vil være ansvarsfri selv om han ikke fjerner eller sperrer tilgangen til informasjonen etter å ha blitt kjent med at den er ulovlig. Imidlertid vil ikke tjenesteyter være fritatt fra ansvar dersom han har samarbeidet med den som har lagt ut materialet.

1.5 Ansvarsfrihet for nettvært (hosting)

Ved en samlet vurdering av ansvarsfrihet for nettvært konkluderte departementet med at ansvarsfrihetsbestemmelsene ved gjennomføring i norsk rett ikke burde strekkes lenger enn hva direktivet krever. Ifølge det reviderte høringsforslaget vil en nettvært innenfor alle lovområder miste sin ansvarsfrihet på det tidspunkt han får kunnskap om at han lagrer rettsstridig informasjon. Nettverten må selv vurdere informasjonens rettmessighet på alle rettsområder, og fjerne ulovlig informasjon for å fortsatt være vernet av ansvarsfrihetsbestemmelsen. Videre ble det gjort et eksplisitt skille mellom strafferettslig og erstatningsrettslig ansvarsfrihet.

Frihet fra strafferettslig ansvar

I høringsforslaget 8. juli 2002 foreslo departementet å gjennomføre artikkel 14 om strafferettslig ansvarsfrihet slik at en tjenesteyter som lagrer informasjon på oppfordring fra en tjenestemottaker ikke er ansvarlig for innholdet. Dette forutsetter at tjenesteyteren uten ugrunnet opphold tar de nødvendige skritt for å fjerne eller stanse tilgangen til informasjonen etter å ha fått kunnskap om at virksomheten eller offentliggjøringen av informasjon er rettsstridig.

Det kan ofte være svært vanskelig å avgjøre om en ytring er lovlig eller ikke. Det kan derfor være mye å forvente at en nettvært alltid vil ha kompetanse til å foreta en slik vurdering. Det vil også være urimelig overfor ytreren, og således også overfor ytringsfriheten å indirekte pålegge nettverten en slik oppgave, idet en feilvurdering fra nettværtens side vil kunne medføre stansing av en lovlig ytring. Departementet har kommet til at en nettvært bør fritas for strafferettslig ansvar også på grunnlag av rettsvillfarelse. Tjenesteyter må dermed både ha kunnskap om informasjonens faktiske eksistens, om at det ligger på hans server, og om informasjonens rettsstridighet, før ansvarsfriheten opphører. Departementet er klar over at dette er å gå lenger enn hva den alminnelige hovedregelen i strafferetten åpner for, jf. straffeloven § 57.

Etter departementets oppfatning taler imidlertid hensynet til nettverten, den ytrende og ytringsfriheten for en slik løsning. Denne hovedregelen gjelder imidlertid ikke uten unntak. Er det sterkt kritikkverdig og lite forståelig at nettverten ikke selv skjønnte at informasjonen var rettsstridig, kan han vanskelig påberope seg rettsvillfarelsen. Nettverten kan ikke fraskrive seg ansvaret for materiale som objektivt og isolert sett klart fremstår som rettsstridig.

Departementet har med støtte fra Justisdepartementet kommet til at det vil være fornuftig å erstatte kravet om "kunnskap" med krav om "forsett". Denne endringen vil øke presisjonsnivået i lovbestemmelsen, gi en god balanse mellom ytringsfrihet og kriminalitetsbekjempelse, og således være et godt skjæringspunkt for ansvarsfriheten. Dersom nettverten foretar en aktsom vurdering av den aktuelle informasjonen, bør han kunne påberope seg ansvarsfrihet. Tilsvarende også om nettverten har henvendt seg til kompetente organer, som f.eks. Nettnemnda, dersom nettverten selv mangler den nødvendige juridiske kompetanse. Flere av høringsinstansene mener det vil være galt å pålegge nettværter selv å vurdere lovmessigheten av innhold på nettet fordi det vil medføre økt rettsusikkerhet både for nettværter og for de parter som ønsker å offentliggjøre et innhold. En slik bestemmelse vil svekke ytrings- og informasjonsfriheten, medføre økte kostnader og høyere sluttbrukerpriser, og bestemmelsen vil kunne undergrave redaktøransvaret. Departementet har redusert de mulig negative effektene som høringsinstansene tar opp ved å stille krav om forsett med mulighet for en utvidet norm for rettsvillfarelse.

Det er i utgangspunktet tilstrekkelig at den informasjon som er ulovlig, blir fjernet. Dersom det dreier seg om en ulovlig virksomhet, må nettverten fjerne så mye av informasjonen at det ikke lenger er mulig å drive den ulovlige virksomheten. Departementet er enig med Økokrim i at det kan være aktuelt å ilegge foretaksstraff ved nettværts lagring av ulovlig informasjon, jf. bl.a. straffeloven §§ 48 a og 48 b. Vurderingen av hvorvidt et foretak forsettlig har lagret en annens ulovlige informasjon, og derved ikke lenger omfattes av ansvarsfrihetsbestemmelsene, må vurderes ut fra alminnelige strafferettslige prinsipper.

Frihet fra erstatningsansvar

Direktivet differensierer mellom ansvarsfrihet i forhold til straff og ansvarsfrihet i forhold til erstatning. Etter direktivets ordlyd er tjenesteyter fri for straffeansvar inntil han har "faktisk kjennskap" om at innholdet er ulovlig. Tjenesteyter mister imidlertid ansvarsfriheten for erstatning på det tidspunkt han har "kjennskap til fakta eller forhold som klart viser at informasjonen er ulovlig". Ansvarsfrihetsbestem-

melsen rekker med andre ord kortere i forhold til erstatning enn i forhold til straff.

Flere av høringsinstansene påpekte at det i den foreslåtte lovteksten var vanskelig å trekke grensen mellom ansvarsfriheten for straff og ansvarsfriheten for erstatning, blant annet pga. vurderingskravet "kunnskap". Departementet foreslår derfor å endre ordlyden i ansvarsfrihetsbestemmelsen for erstatning. I tråd med anbefaling fra Justisdepartementet foreslås grov uaktsomhet innført som vurderingskriterium for ansvarsfriheten.

Hensynet til yringsfriheten må tillegges betydelig vekt i vurderingen av hvilke forhold som anses som grovt uaktsomme. Avgjørende vil være om nettleverandøren har vurdert informasjonen seriøst, og ved dette funnet den lovlig. Har nettleverandøren valgt å henvende seg til aktører som har spesiell kompetanse, f.eks. Nettnemnda, kan nettleverandøren vanskelig anses for å ha handlet "grovt uaktsomt". Det er videre avgjørende at opplysningene er detaljerte nok til at nettverten har mulighet til å kontrollere om han lagrer den aktuelle informasjonen. IKT-Norge mener at ansvar først bør søkes plassert hos den som har lagt ut den ulovlige informasjonen før en nettvert kan stilles til ansvar. Departementet ser det ikke ønskelig å her regulere og derved begrense adgangen til å gå til erstatningssøksmål.

Tiltakspunkt inntreder når skyldkravet foreligger. Det betyr at nettverten i forhold til strafferettslig ansvar får en selvstendig handlingsplikt idet det foreligger forsett. Selv om kriminaliseringstidspunktet er passert, vil nettverten likevel være fritatt for ansvar dersom han uten ugrunnet opphold treffer nødvendige tiltak for å stanse tilgangen til informasjonen. Dette skiller seg fra normal strafferett. I forhold til erstatningsansvar inntreder den selvstendige handlingsplikten når grov uaktsomhet foreligger. Også her vil nettverten være fri fra erstatningsansvar dersom han uten ugrunnet opphold treffer nødvendige tiltak for å stanse tilgangen til informasjonen. En vurdering av innenfor hvilke tidsrammer nettverten må agere for å vernes av ansvarsfrihetsbestemmelsen må skje med utgangspunkt i de konkrete omstendighetene.

1.6 Overvåking og undersøkelsesplikt

Departementet fastholder at en tjenesteyter ikke har en generell plikt til å overvåke informasjonen han holder lagret for andre. En nettvert vil følgelig ikke ha plikt til å installere teknisk utstyr som kontrollerer informasjonen han har på sin server, f.eks. filter. Når det gjelder undersøkelsesplikten vil man måtte se på hvor detaljert og konkret melding om ulovlig innhold må være i den enkelte sak. Viktige momenter vil være om det er enkelt for nettverten å forfølge mel-

dingen, og om denne undersøkelsen lett vil kunne avdekke om opplysningene i meldingen er korrekte.

1.7 Avgjørelser fra domstol og forvaltningsmyndighet

Lovforslagets §§ 16 til 18 skal ikke hindre domstoler eller administrative myndigheter i å kreve at en tjenesteyter bringer en overtredelse til opphør i samsvar med nasjonal lovgivning. De skal heller ikke hindre medlemsstatens mulighet til å fastlegge prosedyrer for å fjerne informasjon eller hindre adgang til den. Etter norsk rett kan en part få midlertidig forføyning (midlertidig sikring). Dette gjøres normalt for å sikre et krav når saksøker ennå ikke har noe tvangsgrunnlag. Retten til midlertidig forføyning påvirkes ikke av innføringen av artiklene 12 - 14. Dette gjelder også beslag. Ingen av høringsinstansene hadde noen kommentarer til dette.

1.8 Andre endringer i ehandelsloven

På bakgrunn av at teleloven ble erstattet av en ny lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven), jf. Ot.prp. nr. 58 (2002-2003) i juli 2003, må henvisningene til teleloven i ehandelsloven § 2 bokstav b og § 7 første ledd endres slik at man viser til relevante deler av ekomloven.

1.9 Økonomiske og administrative konsekvenser

Det er ulike hensyn som gjør seg gjeldende ved gjennomføring av ansvarsfrihetsreglene i norsk rett. For det første stiller direktivet opp absolutte vilkår for ansvarsfrihet for tjenesteytere som tilbyr overføring, mellomlagring og lagring av annens informasjon. Disse ansvarsfrihetsreglene må gjennomføres av hensyn til direktivet, men også fordi ansvarsfrihet vil være viktig for norske selskaper som tilbyr slike tjenester i konkurranse med utenlandske selskaper. På den annen side er det viktig at ulovlige aktiviteter ved bruk av f.eks. Internett kan stanses. Et virkemiddel som i praksis kan bidra til slik stansing, er ansvarsregler for tjenesteytere som videreformidler eller lagrer annens informasjon. Ansvarsfrihetsreglene må samtidig ikke være av en slik art at de virker begrensende for yringsfriheten. Disse ulike hensynene må avpasses i forhold til hverandre ved gjennomføringen av ansvarsfrihetsreglene i direktivet.

Innføringen av ansvarsfrihetsbestemmelsene for leverandører av tjenestene ren videreformidling og midlertidig lagring påvirker i liten grad gjeldende rett. Lovforslaget har derfor tilnærmet ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for slike tjenesteytere. Implementeringen av ansvarsfrihetsbestemmelsen for nettverter medfører derimot at nettle-

verandører i mindre grad pålegges ansvar for lagring av ulovlig informasjon enn gjeldende rett legger opp til.

Lovforslaget vil gjøre innhugg i gjeldende strafferett. Å minske adgangen til å ilegge nettvertene strafferettslig ansvar, vil neppe ha noen direkte effekt på privatpersoner. Det foreligger få dommer som pålegger nettleverandøren ansvar for viderefremming av ulovlig informasjon. Ansvarsfriheten i lovforslaget rekker kun inntil nettverten har utvist forsett med hensyn til viderefremming av ulovlig informasjon. Det kan være grunn til å regne med at en nettleverandør også etter gjeldende rett sjelden vil bli ilagt ansvar dersom ikke dette skyldkravet er oppfylt. Det er mulig at å gi vern for virksomhet som er ulovlig, i noen situasjoner vil kunne virke støtende på den alminnelige rettsoppfatning. Departementet ser imidlertid ikke noen risiko for dette slik lovforslaget nå er utformet.

Forholdet til erstatningsretten er noe mer komplisert. Etter lovforslaget vil en nettvert være fri for erstatningsansvar inntil han har utvist grov uaktsomhet. Dette griper inn i gjeldende rett, og vil kunne få økonomisk betydning for rettighetshaverne og for nettvertene. Også i forhold til erstatningsansvar vil det imidlertid i de fleste tilfeller være mest naturlig å gå på hovedmannen, og ikke på nettverten. Etter departementets oppfatning vil lovforslaget dermed kun i unntakstilfelle kunne medføre økonomisk tap, herunder bl.a. for rettighetshaver av åndsverk.

Flere av høringsinstansene mener nettvertene etter lovforslaget må gå inn og vurdere alt innhold som påstås å være ulovlig. Dette vil være en tidkrevende prosess som vil medføre økte kostnader for nettleverandørene. Etter departementets oppfatning kan dette synspunktet vanskelig legges til grunn. Også etter gjeldende rett vil nettvertene måtte undersøke informasjon som påstås å være ulovlig, for å sikre ikke å komme i ansvar. Særlig av hensyn til rettighetshaverne og ønske om å bekjempe kriminalitet på nettet er det etter departementets oppfatning ikke ønskelig med en ansvarsfrihetsbestemmelse som rekker lenger enn den her foreslåtte. Lovforslaget innebærer uansett en utvidelse av ansvarsfriheten i forhold til gjeldende rett. Departementet kan derfor ikke se at lovforslaget vil medføre økte kostnader for nettleverandørene. Lovbestemmelsen vil heller kunne ha en positiv effekt ved at det trekkes en klarere grense for når en nettvert risikerer å komme i ansvar.

Lovforslaget vil neppe ha konsekvenser for offentlig virksomhet. Det er mulig at noe færre saker vil fremmes for domstolene ettersom ansvarsfriheten for nettverter foreslås utvidet.

Departementet oppfatter at lovforslaget har en hensiktsmessig balanse mellom hensynet til nettverten og ønske om fri flyt av informasjon og god tilgang til Internett og hensynet til rettighetshavere. Rettighetshavere vil kun i unntakstilfellene lide tap som følge av lovforslaget. Ulempene vil kunne veies opp av de positive effekter en ansvarsfrihetsbestemmelse vil kunne ha for yringsfriheten og samfunnsøkonomien.

2. MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, leiaren Olav Akselsen, Bendiks H. Arnesen, Grethe Fosslie og Aud Gaundal, frå Høgre, Ivar Kristiansen, Michael Momyr og Erlend Nornes, frå Framstegspartiet, Øystein Hedstrøm og Lodve Solholm, frå Sosialistisk Venstreparti, Åsa Elvik og Inge Ryan, frå Kristeleg Folkeparti, Rigmor Andersen Eide og Olaf Gjedrem, og frå Senterpartiet, Odd Roger Enoksen, viser til at ehandelslova trådte i kraft 1. juli 2003 og gjennomfører "direktivet om elektronisk handel" unntatt bestemmelsene om tjenesteytande mellommann sin ansvarsfridom regulert i artikkelane 12 til 15. Lovforslaget i denne proposisjonen gjennomfører desse artikkelane ved forslag til ei endringslov til ehandelslova.

Komiteen viser til at artikkelane gir ansvarsfridom for overførings- og tilgangstenester, for mellomlagring (caching) og for nettvertstenester (hosting). Komiteen er einig i at det vert gjeve ansvarsfridom for tilbydarar av ovannemnde tenester, under dei føresetnadene som vert nemnt i lovframlegget.

Komiteen viser også til at Sverige, Danmark og Finland har gjennomført avgjerende om ansvarsfridom tilnærma ordrett frå direktivet.

Komiteen har også merka seg at ein iht. lovframlegget ikkje kan pålegga tenesteytar ein generell plikt til å overvaka informasjon, og er einig i dette.

3. TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Tilråding frå komiteen vert fremja av ein samla komité.

Komiteen har elles ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjere følgjande

vedtak til lov

om endringer i lov om visse sider av elektronisk handel og andre informasjonssamfunnstjenester (ehandelsloven)

I

I lov 23. mai 2003 nr. 35 om visse sider av elektronisk handel og andre informasjonssamfunnstjenester (ehandelsloven) gjøres følgende endringer:

§ 2 bokstav b skal lyde:

- a) behandling av personopplysninger etter personopplysningsloven med forskrift, *ekomloven* med forskrifter og lov 23. juni 2000 nr. 54 om edb-baserte reservasjonssystemer for passasjertransport mv.,

§ 7 andre ledd skal lyde:

Krav om tillatelse til å bruke begrensede ressurser etter *ekomloven*, jf. kapitlene 6 og 7, gjelder uten hinder av første ledd.

Ny § 15 skal lyde:

§ 15 Erstatnings- og straffeansvar for tjenesteyter

For tjenesteyter som overfører informasjon, gir tilgang til et kommunikasjonsnettverk eller lagrer informasjon gjelder de alminnelige rettsregler om erstatningsansvar og straffeansvar hvis ikke annet følger av §§ 16-18.

Ny § 16 skal lyde:

§ 16 Ansvarsfrihet for visse overførings- og tilgangstjenester

En tjenesteyter som overfører informasjon for en tjenestemottaker i et kommunikasjonsnettverk, er ikke strafferettslig eller erstatningsrettslig ansvarlig for innholdet i den overførte informasjonen, forutsatt at

- a) Overføringen ikke starter hos tjenesteyteren,
b) tjenesteyteren ikke selv velger mottakeren av overføringen og
c) tjenesteyteren ikke selv bestemmer eller endrer informasjonen som overføres.

Overføring som nevnt i første ledd, omfatter også automatisk, mellomliggende og kortvarig lagring av den overførte informasjonen, forutsatt at

- a) lagringen utelukkende tjener til gjennomføring av overføringen og
b) lagringen ikke varer lenger enn det som er nødvendig for slik overføring.

Bestemmelsene i første og andre ledd gjelder tilsvarende for tjenesteytere hvis tjeneste består i å gi tilgang til et kommunikasjonsnettverk.

Ny § 17 skal lyde:

§ 17 Ansvarsfrihet for visse mellomlagringstjenester

En tjenesteyter som nevnt i § 16 første ledd, er ikke strafferettslig eller erstatningsrettslig ansvarlig for innholdet i informasjon som automatisk, mellomliggende og midlertidig lagres utelukkende for å gjøre overføringen til andre tjenestemottakere mer effektiv, forutsatt at tjenesteyteren

- a) ikke selv bestemmer eller endrer informasjonen som overføres,
b) overholder vilkår for tilgang til informasjonen,
c) overholder alminnelig godtatte regler for oppdatering av informasjonen og
d) ikke griper inn i lovlig anvendelse av alminnelig anerkjent teknologi, i den hensikt å oppnå data om bruken av informasjonen.

Ansvarsfrihet etter første ledd gjelder bare dersom tjenesteyteren uten ugrunnet opphold fjerner eller sperrer tilgang til den lagrede informasjonen når tjenesteyter har fått kunnskap om at en domstol, en offentlig myndighet eller et særskilt organ utpekt av departementet i forskrift har gitt pålegg om å fjerne eller sperre tilgangen til informasjonen. Det samme gjelder når tjenesteyter har mottatt underretning om at informasjonen er fjernet fra opprinnelsesstedet eller at tilgangen til informasjonen er sperret.

Ny § 18 skal lyde:

§ 18 Ansvarsfrihet for visse lagringstjenester

En tjenesteyter som lagrer informasjon på oppfordring fra en tjenestemottaker, kan bare

- a) straffes for lagring av ulovlig informasjon eller medvirkning til ulovlig virksomhet ved lagring av informasjon, dersom han har utvist forsett, eller
b) holdes erstatningsansvarlig for lagring av ulovlig informasjon eller medvirkning til ulovlig virksomhet ved lagring av informasjon, dersom han har utvist forsett eller grov uaktsomhet.

Tjenesteyteren er i alle tilfelle straffri eller fri fra erstatningsansvar dersom han uten ugrunnet opphold treffer nødvendige tiltak for å fjerne eller sperre tilgangen til informasjonen etter at forsettet eller den grove uaktsomheten etter første ledd forelå.

En tjenesteyter er ikke ansvarsfri etter denne paragraf dersom tjenestemottakeren handler på tjenesteyterens vegne eller under hans kontroll.

Ny § 19 skal lyde:

§ 19 Overvåking mv.

Bestemmelsene i §§ 14-16 medfører ikke at tjenesteyteren har en generell plikt til å kontrollere eller overvåke den informasjonen som lagres eller overføres på oppfordring fra en tjenestemottaker, eller en generell plikt til å undersøke forhold som antyder ulovlig virksomhet.

Ny § 20 skal lyde:

§ 20 Pålegg om at overtredelsen skal opphøre eller forhindres

Bestemmelsene i §§ 16-18 er ikke til hinder for at en domstol eller en forvaltningsmyndighet på annet rettsgrunnlag enn denne loven krever at tjenesteyteren bringer en overtredelse til opphør eller hindrer den.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i næringskomiteen, den 16. desember 2003

Olav Akselsen

leiar

Erlend Nornes

ordførar